

100 EKOFAKTÓW, O KTÓRYCH KAŻDY MÓWIĆ POWINIEN

SCENARIUSZE LEKCJI/ZAJĘĆ/WARSZTATÓW
EKPRESOWE EKOGRY I EKOZABAWY

POLSKA PÓŁKA
FILMOWA

SZKOŁA JĘZYKA
I KULTURY POLSKIEJ
UNIWERSYTETU ŚLĄSKIEGO
W KATOWICACH

NAWA

NARODOWA AGENCJA
WYMIANY AKADEMICKIEJ

MARTA CHRZCZANOWICZ

NARODOWA AGENCJA
WYMIANY AKADEMICKIEJ

NAWA

SZKOŁA JĘZYKA
I KULTURY POLSKIEJ

SZKOŁA
POLSKA
FILMOWA

OPIEKA NAD ZWIERZĘTAMI TOWARZYSZĄCYMI (PSAMI I KOTAMI)

100 EKOFAKTÓW, O KTÓRYCH
KAŻDY UCZĄCY SIĘ POLSKIEGO
MÓWIĆ POWINIEN

REDAKCJA I PROJEKT: AGNIESZKA TAMBOR

Wprowadzenie:

Metoda projektu, z uwagi na możliwość wszechstronnego jej zastosowania, jak najbardziej może zostać wykorzystana w odniesieniu do dydaktyki antropozoologii (dziedziny dotyczącej relacji ludzko-zwierzęcych) oraz ekologii. Projekty angażujące uczniów, niezależnie od dziedziny nauki, której dotyczą, mogą zostać zrealizowane w wielu różnych formach, takich jak: prezentacje, happeningi, przedstawienia szkolne, filmy i wiele innych, co daje szerokie pole do wykazania się swoimi umiejętnościami zarówno uczniom, jak i nauczycielom.

Antropozoologia (inaczej Animal Studies) jako dziedzina zajmująca się relacjami pomiędzy ludźmi i innymi zwierzętami, pozwala uczniom zaangażować się w wiele aktywności, np. w badania terenowe (tropienie śladów zwierząt), obserwacje zwierząt (w ogrodzie zoologicznym, w ogródkach przydomowych lub w środowisku naturalnym), wystawy fotografii przyrodniczych, prowadzenie ankiet dotyczących zagadnień związanych ze zwierzętami.

Poniższa propozycja łączy trzy elementy: wiedzę, umiejętności i postawy, sprzyjając budowaniu etycznych postaw oraz poczucia wspólnoty.

Jeśli zajrzemy do podstawy programowej przedmiotu takiego jak biologia, wśród celów kształcenia będziemy mogli znaleźć zapis, że uczeń: „prezentuje postawę szacunku wobec istot żywych”. Empatia i szacunek wobec zwierząt to wartości, którym warto poświęcić czas lekcyjny. Modyfikacja polega na odniesieniu treści etycznych nie do drugiego człowieka, ale do zwierząt towarzyszących (psów i kotów).

Przełożenie teorii na praktykę – nawiązanie współpracy z wybranym schroniskiem dla zwierząt i zaangażowanie uczniów w aktywną pomoc na zasadzie wolontariatu, np. wyprowadzanie psów na spacer, do czego zawsze „brakuje rąk”, czy robienie zabawek dla kotów. Kotom w schroniskach często brakuje zabawek, ich klatki są pozbawione miejsc, w których mogłyby się schować czy wypocząć – tutaj pozostaje pole do popisu dla uczniów.

Jeśli w grupie są wolontariusze, mogą służyć wiedzą i pomocą koleżankom i kolegom, którzy dopiero zaczynają swoją przygodę z wolontariatem. Dzięki kontaktom ze zwierzętami w schronisku oraz z jego pracownikami, uczniowie poznają problemy, z jakimi zarówno one, jak i ludzie muszą się tam borykać.

Poziom grupy:

C1

Grupa wiekowa:

15+

Cel zajęć:

kształtowanie umiejętności usystematyzowania (opisania lub omówienia) znalezionych w internecie informacji;
rozwijanie znajomości leksyki z zakresu zoologii;
uzyskanie większej wiedzy na temat zwierząt towarzyszących (psów i kotów);
poznanie metod zapobiegania okrucieństwu wobec zwierząt;
wykształcenie postawy empatycznej i uwrażliwienie na los bezdomnych zwierząt;
kształtowanie kompetencji społecznych z zakresu planowania, organizacji wydarzeń, organizacji czasu

Metody pracy:

metoda projektowa

Potrzebne pomoce dydaktyczne:

komputer, kartki, długopisy

Polecana literatura:

1. Bradshaw John, Zrozumieć kota. Na tropie miauczącej zagadki, przeł. P. Luboński, Wydawnictwo Czarna Owca, Warszawa 2014;
2. Bradshaw John, Zrozumieć psa. Jak być jego lepszym przyjacielem, przeł. E. Abłamowicz, Wydawnictwo Czarna Owca, Warszawa 2012;
3. Dennison Pamela, Pozytywne szkolenie psów dla żółtodziobów, czyli wszystko, co powinieneś wiedzieć o..., przeł. A. Łączek, Dom Wydawniczy Rebis. Poznań 2014, [seria: Dla żółtodziobów];
4. Halls Vicky, Koci detektyw, przeł. J. Sobolewska, Galaktyka Sp. z o.o., Łódź 2007;
5. Halls Vicky, Kocie tajemnice, przeł. J. Sobolewska, Galaktyka, Łódź 2007;
6. Meadows Graham, Flint Elsa, Poradnik opiekuna: Kot. Pielęgnacja-Zdrowie-Żywnienie- Rasy, tłum. U. Charytonik, Z. Kłós, Wydawnictwo RM, Warszawa 2005;
7. Meadows Graham, Flint Elsa, Poradnik opiekuna: Pies. Pielęgnacja-Zdrowie-Żywnienie- Rasy, Wydawnictwo RM, Warszawa 2005;
8. Moore Arden, Co Twój kot próbuje Ci powiedzieć? Poznaj tajemnice kociej psychologii, Wydawnictwo HELION, Gliwice 2011;
9. Moore Arden, Co Twój pies próbuje Ci powiedzieć? Poznaj tajemnice psiej psychologii, Wydawnictwo HELION, Gliwice 2010;
10. Rugaas Turid, Sygnały uspokajające. Jak psy unikają konfliktów, Wydawnictwo Galaktyka, Warszawa 2005.

SŁOWNICZEK

ANTROPOZOOLOGIA (ANG. ANIMAL STUDIES)

Dziedzina nauki zajmująca się relacjami pomiędzy ludźmi a innymi zwierzętami.

BADANIA TERENOWE

Badania prowadzone przez naukowców poza ośrodkami naukowymi: w lasach, na polach itd. Badania terenowe polegają na obserwowaniu przedmiotu badań w środowisku naturalnym.

DOBROSTAN ZWIERZĘCIA

Składają się na niego trzy ważne elementy: zdrowie fizyczne, psychiczne i możliwość wyrażania standardowych zachowań charakterystycznych dla danego gatunku (tzw. repertuar zachowań, etogram).

DOZNANIOWOŚĆ

Sposób odczuwania, doświadczania czegoś; powiązana jest z posiadaniem świadomości.

PROBLEMY BEHAWIORALNE

Problemy, jakie mogą stwarzać zwierzęta w wyniku nieprawidłowego zachowania.

PSEUDOHODOWLA

Miejsce, w którym „produkuje się” psy i koty na masową skalę tylko dla zysku, nie zważając na ich dobrostan i potrzeby.

SYGNAŁY USPOKAJAJĄCE

Sygnały prezentowane przez psy za pomocą mowy ciała, np. zaproszenie do zabawy, oblizywanie się, ziewanie, odwrócenie głowy itd. Mają one pomóc w uniknięciu konfliktu z drugim osobnikiem.

WZBOGACENIE ŚRODOWISKOWE

Ogół działań mających na celu poprawę dobrostanu zwierząt trzymanyh w niewoli, np. odpowiednio duży i urozmaicony wybieg, dostęp do zabawek, kontakty z osobnikami tego samego gatunku (o ile zwierzę jest stadne), urozmaicone sposoby podawania posiłków.

ZASOBY

Wszystkie rzeczy dostępne zwierzęciu w jego otoczeniu: jedzenie, woda, zabawki, legowiska, ale też opiekun.

ZOOPSYCHOLOG

Specjalista zajmujący się zawodowo relacjami człowieka ze zwierzęciem towarzyszącym (najczęściej psem lub kotem). Osoba ta obserwuje zachowanie zwierzęcia i pomaga opiekunowi skorygować zachowania niepożądane, a tym samym poprawić jego relację ze zwierzęciem.

ŻÓŁTODZIÓB

Osoba nowa w jakiejś dziedzinie, nieposiadająca jeszcze doświadczenia.

KARTA PRACY

1a. W grupach odpowiedzcie na poniższe pytania.

- a) Jak reagować w przypadku zaobserwowanej przemocy wobec zwierząt? Do kogo byś zadzwonił/zadzwoniła?
- b) Czy znasz nazwy (i numery telefonów) organizacji, do których trzeba w takiej sytuacji zwrócić się po pomoc?
- c) Gdzie można zwrócić się o pomoc w przypadku znalezienia rannego zwierzęcia (np. po wypadku komunikacyjnym)?
- d) Gdzie można zwrócić się po pomoc w przypadku znalezienia bezdomnego zwierzęcia (zakładając, że z różnych powodów nie możemy go przysgarnąć)?
- e) Co zrobić, gdy to nasze zwierzę zaginie? Jakie kroki należy podjąć? Które miejsca sprawdzić, co zrobić, aby zwiększyć swoje szanse na znalezienie pupila?

1b. Przygotujcie prezentację-poradnik "Poradnik przyjaciela zwierząt". Niech prezentacja uwzględni odpowiedzi na pytania z ćwiczenia 1a.

To zadanie wymaga od uczniów samodzielnego znalezienia informacji na temat placówek, fundacji, służb, do których zwracamy się w przypadku nadużyć wobec zwierząt lub innych trudnych sytuacji. Ważnym elementem zadania jest wypracowanie krok po kroku metody poszukiwania zwierząt zaginionych.

KARTA PRACY

2a. Wybierz jedną pozycję z listy lektur:

- Bradshaw John, Zrozumieć kota. Na tropie miauczącej zagadki,
- Bradshaw John, Zrozumieć psa. Jak być jego lepszym przyjacielem,
- Dennison Pamela, Pozytywne szkolenie psów dla żółtodziobów, czyli wszystko, co powinieneś wiedzieć o...
- Halls Vicky, Koci detektyw
- Halls Vicky, Kocie tajemnice
- Meadows Graham, Flint Elsa, Poradnik opiekuna: Kot. Pielęgnacja-Zdrowie-Żywienie- Rasy
- Meadows Graham, Flint Elsa, Poradnik opiekuna: Pies. Pielęgnacja-Zdrowie-Żywienie- Rasy
- Moore Arden, Co Twój kot próbuje Ci powiedzieć? Poznaj tajemnice kociej psychologii
- Moore Arden, Co Twój pies próbuje Ci powiedzieć? Poznaj tajemnice psiej psychologii
- Rugaas Turid, Sygnały uspokajające. Jak psy unikają konfliktów

Zaproponowane książki związane są z behawiorem psów i kotów i w przystępny sposób tłumaczą psie i kocie zachowania.

Część książek ma charakter poradnikowy i pomaga radzić sobie w przypadku problemów z zachowaniem zwierząt oraz lepiej zrozumieć ich psychikę. Inne prezentują bardziej naukowe podejście. Wszystkie zaproponowane lektury są napisane w sposób przystępny i interesujący. Treść lektury nie musi być powiązana ze zwierzęciem, które masz w domu (dzięki nim pogłębisz wiedzę z zakresu psychologii zwierzęcia). Dzięki lekturze zdobędziesz narzędzia konieczne do właściwej opieki nad zwierzęciem i będziesz mógł/mogła bardziej zaangażować się w proces opieki nad nim. Jeśli nie masz zwierząt w domu, być może lektura zachęci cię do podjęcia wolontariatu w schronisku lub zaangażowania się w inny sposób w opiekę nad bezdomnymi lub opuszczonymi zwierzętami.

2b. Po lekturze, napisz krótki esej (do 3500 znaków ze spacjami) na temat tego, co cię wybranej książce zainteresowało, zdziwiło, zafrapowało? Czego nowego się dowiedziałeś/dowiedziałaś? Z czym się nie zgadzasz? Czy twoje własne obserwacje pokrywają się z obrazem zwierzęcia zawartym w książce? Jaka jest największa zaleta książki, a jaka jej wada? Czy polecilibyś/polecilibyś tę lekturę koleżance lub koledze?

3. Tematy do dyskusji:

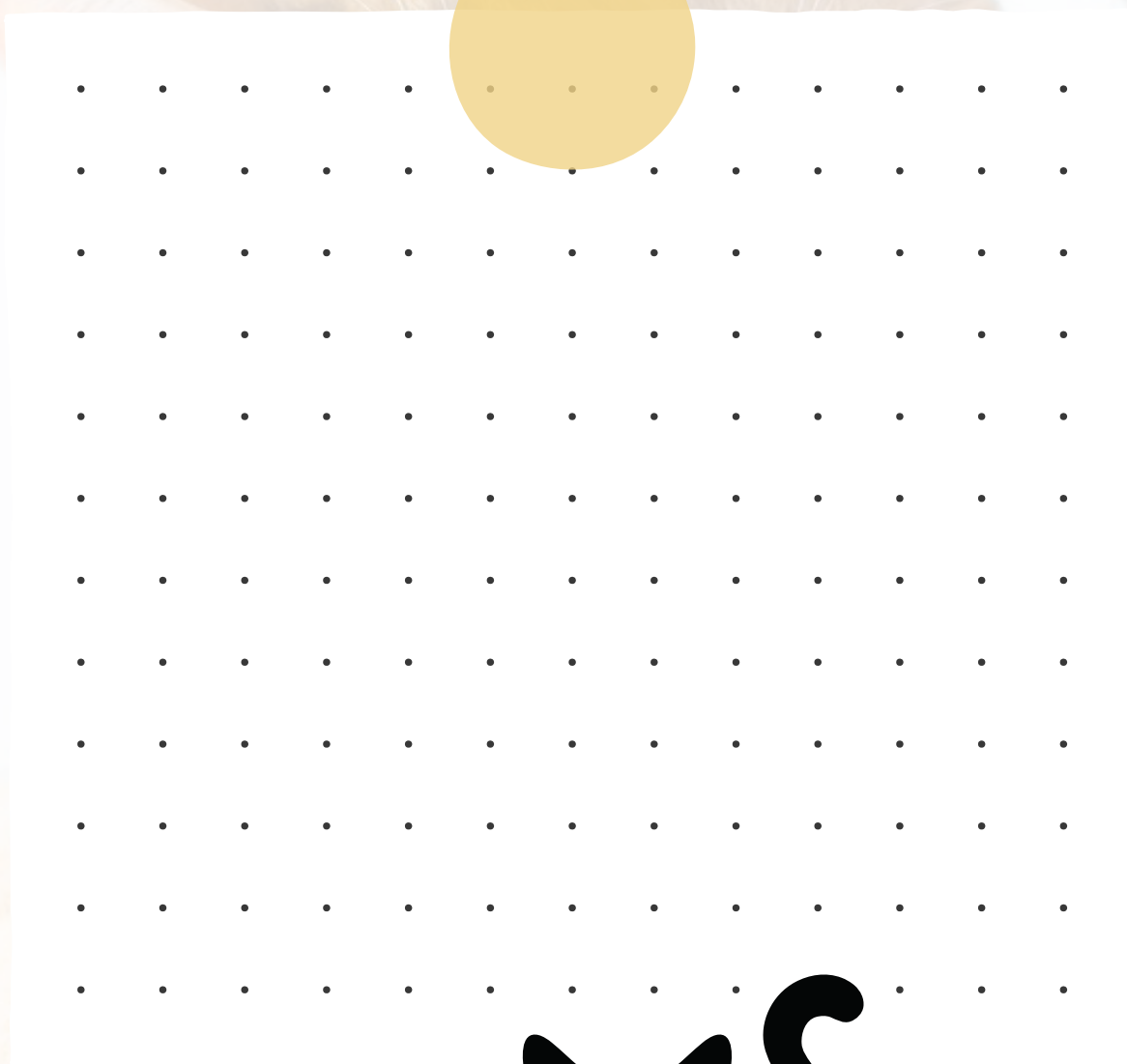
- A. Porzucanie zwierząt w czasie wakacji – jakie opcje opieki nad zwierzęciem mamy do wyboru, kiedy musimy wyjechać?
- B. Adopcja ze schroniska a kupno zwierzęcia z zarejestrowanej hodowli.
- C. Hodowla a pseudohodowla – podobieństwa i różnice.

ZADANIE DOMOWE

4. Opracuj kampanię promującą odpowiedzialne adopcje zwierząt oraz zapobieganie okrucieństwu wobec nich. Skieruj kampanię do młodych ludzi (rówieśników, uczniów). Może ona być zrealizowana w formie prezentacji, plakatu, standu, komiksu, broszury, rysunku, grafiki, tekstu piosenki, wiersza, przedstawienia teatralnego, filmu krótkometrażowego, wystawy, happeningu itd.

Uruchom swoją kreatywność i ciesz się możliwością zrealizowania autorskich pomysłów.

Zaplanuj także, jak dotrzeć z kampanią do jak najszerszego grona młodych odbiorców.

REDAKCJA: AGNIESZKA TAMBOR

PROJEKT I POMYSŁ: AGNIESZKA TAMBOR

autorki scenariuszy:

Agnieszka Tambor (Polska Półka Filmowa, Uniwersytet Śląski w Katowicach)

Justyna Hanna Budzik (Lekcje o Filmie, Uniwersytet Śląski w Katowicach)

- Marta Burza (Polski Dzisiaj)
- Marta Chrzczanowicz (Filmowe zwierzęta)
- Dominika Ciapa
- Justyna Pilak (Polish Anywhere)

Paulina Stasiak (Uniwersytet Śląski w Katowicach, Szkoła Języka i Kultury Polskiej)

- Katarzyna Gryniewicz

Magdalena Nowak-Kaczmarek (Uniwersytet Śląski w Katowicach, Szkoła Języka i Kultury Polskiej)

- Anna Smajdor (Politechnika Śląska)
- Justyna Szlachta-Ignatowicz
- Marika Tylkowska
- Sandra Walecka (Polski na Emigracji)
- Joanna Waszkowska (II Liceum Ogólnokształcące im. Powstańców Śląskich w Mysłowicach, Pałac Młodzieży im prof. A. Kamińskiego w Katowicach)
- dorota kweczlich

Zamysłem działań podejmowanych w projekcie „100 ekofaktów, o których każdy uczący się polskiego mówić powinien” jest realizacja „Celów Zrównoważonej Edukacji Języków Obcych na Rzecz Klimatu”. Pierwszy z nich to budowanie i umacnianie pozytywnego obrazu oraz prestiżu Polski w świecie. Chcemy pokazać „ekologiczną i klimatyczną” pozycję Polski na arenie międzynarodowej. Atrakcyjność gospodarcza i ekonomiczna jest współcześnie bezpośrednio powiązana z zainteresowaniem językiem i kulturą danego kraju. Jeśli Polska chce zachęcić młodych ludzi z innych krajów np. do studiowania (lub podejmowania nauki naszego języka w swoich krajach), musi prezentować się jako kraj nowoczesny i świadomy roli, jaką źródła energii, kryzys klimatyczny czy zrównoważony rozwój odgrywają i odgrywać będą w przyszłości. Drugim celem projektu jest włączenie w ramy nauczania języka polskiego jako obcego treści kluczowych z perspektywy współczesnej edukacji w ogóle. Ujęte z perspektywy teoretycznej idee związane z ekologią trzeba połączyć z nauczaniem słownictwa i struktur z zakresu tej tematyki oraz z propozycjami praktycznego wykorzystania nabytej wiedzy. Nauczanie i uczenie się treści związanych z „ekologią” musi wiązać się z wykorzystaniem wiedzy w projektach społecznych, a także zachęcaniem uczestników do samodzielnego zgłębiania tematów – zwiedzania, poznawania świata i ciągłego zmieniania go na lepsze.

(Na podstawie artykułu: „Ekogłottodydaktyka polonistyczna – potrzeba i prawo XXI wieku”, aut. Agnieszka Tambor)

Projekt „100 ekofaktów, o których każdy uczący się polskiego mówić powinien” jest finansowany przez Narodową Agencję Wymiany Akademickiej w ramach programu Promocja Języka Polskiego

www.polskapolkafilmowa.pl

www.sjikip.us.edu.pl

